

TCMB'YE TÜRK LİRASI VE YABANCI PARA TOPLAM KREDİ BAKİYESİNE İLİŞKİN BİLGİLERİN VERİLMESİNDE TUTAR VE SÜRE DEĞİŞİKLİĞİ (DÜZELTİLMİŞ METİN)

ÖZET

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB); firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak TCMB'ye yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasının firma kapsamı ve bildirimde bulunma süresi yeniden düzenlendi.

Düzenleme kapsamında 3 Mayıs 2025 tarihinden itibaren raporlama kapsamına girecek firmaların tespitinde toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olma koşulu 250 milyon Türk lirası ve üzerinde olma veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün 500 milyon Türk lirası ve üzerinde olma koşulu **1 milyar 500 milyon TL** ve üzerinde olma şeklinde değiştirildi.

Ayrıca aylık olarak hazırlanan veri formu, finansal raporlama çerçevesine uygun olarak **üç aylık** hesap dönemleri için hazırlanacak ve bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanacaktır. Daha önce veri formları aylık dönemler itibarıyla veriliyordu.

Belirtilen değişiklikleri düzenleyen Yönetmelik hükümleri 03/05/2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, Sistemik Risk Veri Takip Sistemi (SRVTS) kapsamında bulunan ve normal hesap dönemi uygulayan firmaların bir sonraki çeyreklik dönem raporlarını 30/06/2025 tarihi itibarıyla hazırlaması ve 31/07/2025 tarihine kadar www.tcmbveri.gov.tr genel ağ sayfası üzerinden sisteme girmesi gerekmektedir.

Firmaların toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınmaktadır.

8 Kasım 2023 tarih ve 32363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “*Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*” ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 28 Kasım 2017 ve 7061 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 44 üncü maddesi kapsamında; firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Merkez Bankasına yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasında sadeleştirme ve kapsam değişikliğine gidilmiştir.

Yapılan değişiklikle **raporlama kapsamına girecek firmaların tespitinde öngörülen 15 milyon ABD doları ve üzeri yabancı para kredi yükümlülüğü bulunma şartı, toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olma veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon Türk lirası ve üzerinde olma şeklinde değiştirilmiştir.**

Düzenleme kapsamında; 2023 yılı Mart ayında başlatılan, 10 milyon Türk lirası ve üzeri toplam nakdi ve gayrinakdi kredi bakiyesi bulunan firmalardan alınan Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verilmiştir. Konuya ilişkin açıklamalara 09.11.2023/155 Sirkülerimizde yer verilmiştir.

Bu defa [3 Mayıs 2025 tarihli ve 32889 sayılı Resmi Gazete’de](#) yayımlanan “*Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*” ile **raporlama kapsamına girecek firmaların tespitinde toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon Türk lirası ve üzerinde olma koşulu 250 milyon Türk lirası ve üzerinde olma veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün 500 milyon Türk lirası ve üzerinde olma koşulu 1 milyar 500 milyon TL ve üzerinde olma şeklinde değiştirilmiştir.**

Ayrıca aylık olarak hazırlanan veri formu, finansal raporlama çerçevesine uygun olarak üç aylık hesap dönemleri için hazırlanacak ve bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanacaktır.

Yönetmelik değişikliği aşağıda karşılaştırmalı tablo halinde verilmiştir.

Yönetmeliğin Önceki Hali	Değişiklik Düzenlemesi	Yönetmeliğin Son Hali
Yükümlülük MADDE 5 – (1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.	MADDE 1- 17/2/2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “100 milyon TL” ibaresi “250 milyon TL” şeklinde, “500 milyon TL” ibaresi “1 milyar 500 milyon TL” şeklinde değiştirilmiştir.	Yükümlülük MADDE 5 – (1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 250 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 1 milyar 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.
(2) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve		(2) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve

Yönetmeliğin Önceki Hali	Değişiklik Düzenlemesi	Yönetmeliğin Son Hali
üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.		formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.
(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.		(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.
(4) Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.		(4) Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.
(6) Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde dikkate alınan kredi, net satış hasılatı ve aktif büyüklükleri, Banka		(6) Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde dikkate alınan kredi, net satış hasılatı ve aktif büyüklükleri, Banka tarafından

Yönetmeliğin Önceki Hali	Değişiklik Düzenlemesi	Yönetmeliğin Son Hali
tarafından uygulama talimatı ile güncellenebilir.		uygulama talimatı ile güncellenebilir.
MADDE 6 – (1) Firma tarafından finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan veriler veri formu kullanılmak suretiyle Bankaya bildirilir. (2) Bildirim, Sistemde bulunan açıklama formuna uygun olarak yapılır. Bu kapsamda veri girişi, açıklama formunun ekinde bulunan ve veri girişiyle ilgili kuralları tanımlayan kullanıcı kılavuzunda ve Sistemde bulunan tüm adımlar izlenerek eksiksiz olarak yapılır. (3) Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak aylık hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır.	MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “aylık” ibaresi “üç aylık” şeklinde değiştirilmiştir..	MADDE 6 – (1) Firma tarafından finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan veriler veri formu kullanılmak suretiyle Bankaya bildirilir. (2) Bildirim, Sistemde bulunan açıklama formuna uygun olarak yapılır. Bu kapsamda veri girişi, açıklama formunun ekinde bulunan ve veri girişiyle ilgili kuralları tanımlayan kullanıcı kılavuzunda ve Sistemde bulunan tüm adımlar izlenerek eksiksiz olarak yapılır. (3)) Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak (Değişik ibare:RG-3/5/2025-32889) üç aylık hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır. ...

Yönetmelik değişikliğine ilişkin olarak TCMB tarafından Birliğimize gönderilen 5 Mayıs 2025 tarihli ve EVTCMB.96695191-010.03-734 sayılı Yazıda meslek mensuplarımızın bilgilendirilmesi için aşağıdaki hususların belirtilmesinde fayda görüldüğü belirtilmiştir.

1)Sistemik Risk Veri Takip Sistemi (SRVTS) ile ilgili duyurular dahil tüm bilgiler sistemin genel ağ sayfası olan www.tcmbveri.gov.tr adresinde yer almaktadır. Sistemle ilgili sorular ise TCMB’ye kurumsalizleme@tcmb.gov.tr ye posta adresi üzerinden iletilmektedir.

2)Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin

son iş günü itibarıyla 250 milyon TL ve üzerinde olan veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı ya da aktif büyüklüğü 1 milyar 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür.

3) Firmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılat ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınmaktadır.

4) Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak üç aylık hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır.

5) Belirtilen değişiklikleri düzenleyen Yönetmelik hükümleri 03/05/2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, SRVTS kapsamında bulunan ve normal hesap dönemi uygulayan firmaların bir sonraki çeyreklik dönem raporlarını 30/06/2025 tarihi itibarıyla hazırlaması ve 31/07/2025 tarihine kadar <http://www.tcmbveri.gov.tr/> genel ağ sayfası üzerinden sisteme girmesi gerekmektedir.

6) Özel hesap dönemi uygulayan firmalar için çeyreklik dönemler ve raporlama tarihleri, kullandıkları hesap dönemine göre belirlenecektir

Söz konusu TCMB yazısı ekte verilmiştir.

Söz konusu yönetmelik değişikliği yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla...

TÜRMÖB
GENEL BAŞKANLIK
06/05/2025 09:13 E--622.01-38688
38688

İDARE MERKEZİ

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

5 Mayıs 2025

E-TCMB.96695191-010.03-734

Konu: Sistemik Risk Veri Takip Sistemi
Raporlama Kapsam ve Frekansının
Güncellenmesi Hk.

KEP

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği
Başkanlığı
turmob@hs03.kep.tr

İlgi: 29.11.2023 tarih ve 2208 sayılı yazımız.

Bilindiği üzere, 05.12.2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı Kanun ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 44. ve 68. maddelerinde yapılan değişikliklerle, Bankamız "gerçek ve tüzel kişilerin döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla belirleyeceği gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkili" kılınmıştır. Bu yetki çerçevesinde, istenilecek bilgi ve belgelerin kapsamı ile toplanma ve izlenme yöntemi, 17.02.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda, 2018 yılında Bankamız bünyesinde Sistemik Risk Veri Takip Sistemi (SRVTS) kurulmuş ve bu sistem aracılığıyla 2024 yılına kadar, 15 milyon ABD doları ve üzeri yabancı para kredi bakiyesi bulunan firmalardan; 2024 yılından itibaren ise Türk lirası ve yabancı para toplam kredi bakiyesi 100 milyon TL ve üzerinde olan ya da bir önceki mali yıl sonu bilançosuna göre net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalardan detaylı döviz pozisyon raporu alınmaya başlanmıştır.

Anılan Yönetmelikte yapılan ve 03.05.2025 tarih ve 32889 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklikle, firma kapsamının belirlenmesinde kullanılan söz konusu parasal ölçütler toplam kredi bakiyesi için 100 milyon TL'den 250 milyon TL'ye, net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü için 500 milyon TL'den 1 milyar 500 milyon TL'ye yükseltilmiştir. Ayrıca, raporlama frekansı aylıktan, üç aylığa düşürülmüştür.

MT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: ZU0KN-U003K-07D8E-U3WYX

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tcmb-ebys>

Hacı Bayram Mah. İstiklal Cad. No:10 PK:06050 Ulus Altındağ - ANKARA

Bilgi İçin: Elâ Buluttekin

Telefon No: (312) 507 50 00, Faks No: (312) 507 56 40

Uzman Yardımcısı

e-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr, Genel Ağ: <http://www.tcmb.gov.tr>

Telefon No: 2167736956

KeP Adresi: merkezbankasi@hs02.kep.tr, Ticaret Sicil Numarası: 269, Swift: tcmtr2a

TÜRMÖB
GENEL BAŞKANLIK
06/05/2025 09:13 E-622.01-38688
38688

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Başkanlığı'na yazılan 5.05.2025 tarih, 734 sayılı yazının 2. sayfası

Birliğiniz üyesi meslek mensuplarının bilgilendirilmesi için aşağıdaki hususların belirtilmesinde fayda görülmektedir.

1) SRVTS ile ilgili duyurular dahil tüm bilgiler sistemin genel ağ sayfası olan www.tcmbveri.gov.tr adresinde yer almaktadır. Sistemle ilgili sorular ise tarafınıza kurumsalizleme@tcmb.gov.tr e posta adresi üzerinden iletilmektedir.

2) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi **kredi bakiyesi** ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla **250 milyon TL** ve üzerinde olan veya geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki **net satış hasılatı** ya da **aktif büyüklüğü 1 milyar 500 milyon TL** ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür.

3) Fırmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınmaktadır.

4) Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak **üç aylık** hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır.

5) Belirtilen değişiklikleri düzenleyen Yönetmelik hükümleri 03/05/2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, SRVTS kapsamında bulunan ve normal hesap dönemi uygulayan firmaların bir sonraki çeyreklik dönem raporlarını 30/06/2025 tarihi itibarıyla hazırlaması ve 31/07/2025 tarihine kadar www.tcmbveri.gov.tr genel ağ sayfası üzerinden sisteme girmesi gerekmektedir.

MT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: ZU0KN-U003K-07D8E-U3WYX

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tcmb-ebys>

Hacı Bayram Mah. İstiklal Cad. No:10 PK:06050 Ulus Altındağ - ANKARA

Telefon No: (312) 507 50 00, Faks No: (312) 507 56 40

e-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr, Genel Ağ: <http://www.tcmb.gov.tr>

Kep Adresi: merkezbankasi@hs02.kep.tr, Ticaret Sicil Numarası: 269, Swift: tcmbtr2a

Bilgi için: Ela Bulut tekin

Uzman Yardımcısı

Telefon No: 2167736956

TÜRMÖB
GENEL BAŞKANLIK
06/05/2025 09:13 E-622.01-38688
38688

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Başkanlığı'na yazılan 5.05.2025 tarih, 734 sayılı yazının 3. sayfası

6) Özel hesap dönemi uygulayan firmalar için çeyreklik dönemler ve raporlama tarihleri, kullandıkları hesap dönemine göre belirlenecektir.

Bilgilerinizi rica ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi

YUSUF KENAN BAĞIR
GENEL MÜDÜR

MURAT TOPKAYA
GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI

MT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: ZU0KN-U003K-07D8E-U3WYX

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tcmb-ebys>

Hacı Bayram Mah. İstiklal Cad. No:10 PK:06050 Ulus Altındağ - ANKARA

Telefon No: (312) 507 50 00, Faks No: (312) 507 56 40

e-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr, Genel Ağ: <http://www.tcmb.gov.tr>

Kep Adresi: merkezbankasi@hs02.kep.tr, Ticaret Sicil Numarası: 269, Swift: tcmbtr2a

Bilgi için: Elâ Bulut tekin

Uzman Yardımcısı

Telefon No: 2167736956

